

ע"פ 50203/03/19 - מדינת ישראל נגד מוראד לולו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 50203-03-19 מדינת ישראל נ' לולו (עציר)
תיק חיצוני: 454859/2018

בפני	כבוד השופטת ברנט-אב"ד
	כבוד השופט טרסי
	כבוד השופטת בכור
המערערת	מדינת ישראל
נגד	
המשיב	מוראד לולו (עציר)

פסק דין

לפנינו ערעור המדינה על גזר דינו של בית משפט השלום ברחובות (כב' סגנית הנשיאה השופטת אפרת פינק) בת"פ 62949-10-18, מיום 6.2.19. במהלך דיון שהתקיים בפני בית המשפט קמא במועד הנ"ל גובש והוצג הסדר, במסגרתו הודה המשיב ובעובדות כתב האישום המקורי, ללא כל תיקון.

על פי עובדות אלה, ביום 14.10.18, בין השעות 00:30-03:25 פרצו אחרים, שזהותם אינה ידועה לתביעה, לביתה של המתלוננת בגדרה ונטלו את מפתח רכבה, 2,000 ₪ במזומן, שלושה שעונים ומס' זוגות עגילים. באמצעות המפתח פרצו האחרים לרכב ונסעו עם הרכב מהמקום. בהמשך לכך, בו ביום, קיבל המשיב את הרכב מידי האחרים ונסע עימו במטרה להעבירו לשטחים. בהמשך נעצר במחסום משטרת במנהרות הראל על כביש 1 כשאין בידיו אישורי שהייה, כניסה או עבודה בישראל כדין. על בסיס עובדות אלה, הורשע המשיב בעבירות הבאות: כניסה לישראל שלא כחוק - לפי סעיף 12 (1) לחוק הכניסה לישראל, גניבת רכב - לפי סעיף 413ב לחוק העונשין, נהיגה ללא רישיון נהיגה - לפי סעיף 10 (א) לפקודת התעבורה ונהיגה ללא ביטוח - לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי.

במסגרת הסדר הטיעון, סוכם כי שני המאסרים המותנים שהיו תלויים ועומדים לחובת המשיב מת"פ 45439-05-14, האחד בן 6 חודשים בגין עבירות על חוק הכניסה לישראל והשני בן 10 חודשים בגין עבירות רכוש, יופעלו בחופף זה לזה, בעוד יתר הטיעון יהיה פתוח. בו ביום טענו הצדדים לעונש ובית המשפט השית על המשיב, בגין האירוע הנוכחי, מאסר בפועל למשך 18 חודשים, בניכוי ימי מעצרו. בנוסף, הורה בית המשפט קמא על הפעלת שני המאסרים המותנים בחופף זה לזה ובחפיפה חלקית לעונש המאסר שהוטל בהליך זה, כך שבסך הכל ירצה 22 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.

בנוסף הושתו מרכיבי הענישה המשלימים הבאים: 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יבצע המשיב במשך 3 שנים מיום עמוד 1

שחרורו כל עבירת רכוש מסוג פשע, 3 חודשי מאסר על תנאי לבל יבצע כל עבירת רכוש מסוג עוון, חודשיים מאסר על תנאי לבל יבצע כל עבירה לפי חוק הכניסה לישראל או עבירת תעבורה, וכן קנס בסך 1,000 ₪ ופיצוי בסך 1,000 ₪ לנפגעת העבירה.

גזר הדין של בית משפט קמא:

בפתח דבריו פירט בית המשפט קמא את הערכים המוגנים בהם פגע המשיב הכוללים את הצורך בהגנה על קניינו ורכושו של אדם, את ההגנה המתחייבת למשתמשים בדרך ואת הפגיעה בסמכות המדינה לקבוע הבאים בשעריה. עוד מצא בית המשפט קמא כי בשים לב לחלקו בביצוע העבירות, פגע המשיב בערכים אלה ברף הבינוני.

נוכח נסיבות ביצוע העבירות, לרבות חלקו הספציפי של המשיב שהתמקד בקבלת הרכב הגנוב, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת, קבע בית המשפט קמא כי מתחם העונש ההולם נע במקרה זה בין 6 ל-22 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

בקביעת העונש בתוך המתחם לקח בית המשפט קמא בחשבון לקולא את הודאת המשיב; העובדה כי מסר במהלך חקירתו פרטי מעורב נוסף; מצבו הכלכלי הרע; העובדה כי הרכב הושב לבעליו; לחומרא ציין את עברו הפלילי המכביד הכולל הרשעות קודמות בעבירות דומות וכן את העובדה כי שב וביצע עבירות דומות כאשר שני מאסרים על תנאי תלויים ועומדים לחובתו. לפיכך, מצא לנכון למקם את עונשו של המשיב מעט מעל אמצע המתחם, וגזר את עונשו כפי שגזר.

באשר למאסרים המותנים, החליט בית המשפט קמא להטילם בחופף זה לזה, בהתאם למוסכם בהסדר, וכן להטילם בחפיפה משמעותית למאסר שהושת בתיק זה כך שרק ארבעה חודשי מאסר מותנה הופעלו במצטבר למאסר בתיק זה, וזאת לאור הודאת המשיב ונטילת אחריות על מעשיו בהזדמנות הראשונה.

עיקר טענות המערער:

המערער העלתה ארבע טענות מרכזיות כלפי גזר דינו של בית המשפט קמא. הטענה הראשונה מכוונת כלפי מתחם הענישה שנקבע בגזר הדין, כאשר לטענת המערער מתחם העונש ההולם בעבירות של גניבת רכב, לצד עבירות תעבורה נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל, ובהינתן ההרשעה הנוספת בגין כניסה לישראל שלא כחוק היה ראוי להעמיד את המתחם על טווח של 15 עד 30 חודשי מאסר בפועל (לא כולל הפעלת התנאי).

טענתה השנייה של המערער הנה כי נוכח עברו הפלילי המכביד של המשיב, אשר הורשע בעבר בשמונה הזדמנויות שונות במכלול עבירות דומות, ואף זהות לעיתים, וריצה עונשי מאסר ממושכים, שלא היה בהם כדי להרתיעו, היה על בית המשפט למקם את עונשו ברף הגבוה של המתחם, ולהשית עליו בגין האירוע הנוכחי עונש מאסר בן 26 חודשים. עוד נטען, בהקשר זה, כי בית המשפט קמא העניק משקל יתר להודאתו של המשיב במיוחס לו.

עוד מעלה המערער טענות כנגד אופן הפעלת המאסרים המותנים. לטעמה, לא הייתה כל הצדקה במקרה זה

להפעיל את מרבית עונש המאסר המותנה בחוף לעונש המאסר שהוטל בתיק זה, כך שרק 4 מתוך 10 חודשי המאסר ירוצו במצטבר, וזאת בשים לב להוראות החוק והפסיקה ולפיהם ירוצה מאסר מותנה שהופעל במצטבר, אלא אם מתקיימים טעמים מיוחדים לחפיפה. לפיכך, עותרת המערערת להחמיר בעונשו של המשיב, להשית עליו 26 חודשי מאסר בפועל ולהפעיל את המאסרים המותנים בחופף זה לזה ובמצטבר לעונש הנ"ל, כך שבסך הכל ירצה המשיב 36 חודשי מאסר בפועל.

לבסוף עותרת המערער להכביד, במקרה זה, גם את עונשי המאסר על תנאי באשר הם קלים מדי וחורגים באופן ממשי לקולא מהמאסרים המותנים שהוטלו עליו בתיקיו הקודמים. בהתחשב במיהות המשיב יש חשיבות ממשית בהרתעתו. זוהי הפעם התשיעית בה נתפס המשיב מבצע עבירות דומות, וכל הקלה ברכיבי ענישתו אינה משרתת את האינטרס הציבורי ומעבירה מסר שגוי למשיב.

עמדת ב"כ המשיב:

בטיעוניו בפנינו הדגיש ב"כ המשיב כי לטעמו לא נפלה בגזר דינו של בית המשפט קמא כל טעות קריטית, המצדיקה התערבות ערכאת הערעור. הסנגור המלומד הדגיש כי המשיב הורשע אמנם בעבירה של גניבת רכב, אך חלקו במעשים, כמפורט בכתב האישום, היה מצומצם. המשיב עצמו לא נטל חלק בהתפרצות ובגניבת הרכוש והרכב מבית המתלוננת, והרכב הגיע לידיו בשלב מאוחר יותר באותו יום, לצורך העברתו לשטחים. לפיכך, חלקו של המשיב דומה למי שהורשע בעבירה של קבלת רכב גנוב, ועל אף שלצידה של עבירה זו עונש מרבי דומה, הרי הענישה לגביה מתונה יותר. לפיכך, המתחם שנקבע אינו שגוי, וכך גם הענישה הכוללת. עוד הדגיש את שיתוף הפעולה של המשיב עם המשטרה, אשר בא לידי ביטוי בכך שמסר פרטי מעורב נוסף במהלך חקירתו. באשר לחפיפת עונשי המאסר המותנים, עתר ב"כ המשיב לבחון את העונש הכולל שהושת ולראות בו משום מענה הולם לכלל ההיבטים של אירוע זה. כמו כן טען כי אין להפחית ממשקלה של ההודאה, וכי בית המשפט קמא רשאי היה על יסוד אותה הודאה להימנע מצבירת העונשים.

דין והכרעה:

לאחר שנתנו דעתנו לכלל הטיעונים והשיקולים שהובאו בפנינו, אנו סבורים כי יש מקום לקבל את הערעור באופן חלקי, ולהחמיר במידת מה בעונשו של המשיב, כך שהמאסרים המותנים יופעלו בחופף זה לזה ובהצטברות מלאה לעונש המאסר שהוטל על ידי ביהמ"ש קמא. כמו כן, מצאנו לנכון להורות על הכבדת משך המאסרים המותנים שהושתו על המשיב על ידי בית המשפט קמא.

ככל שמדובר בטענות שהושמעו כלפי מתחם הענישה שנקבע על ידי בית המשפט קמא, לא מצאנו הצדקה לקיים דיון מפורט ונפרד בסוגיה זו, לנוכח מסקנתנו לפיה העונש הכולל שהוטל במסגרת המתחם שנקבע הנו סביר, ואינו מצדיק התערבות. מעבר לדרוש ייאמר כי גם אם יש בסיס לטענת המערערת כי הרף התחתון של מתחם העונש ההולם שנקבע הנו נמוך יתר על המידה, הרי שבמקרה זה גזר בית המשפט קמא עונש המצוי בחלקו העליון של המתחם, מעל אמצע המתחם שנקבע, ועל כן אין מקרה זה מצדיק דיון מדוקדק בגבולו התחתון של המתחם. יתרה מכך, גם בחלק מפסקי הדין שאוזכרו על ידי המערערת בהודעת הערעור נקבע רף תחתון נמוך משמעותית מזה המבוקש על ידה במסגרת הערעור, ואשר עולה בחודשים ספורים בלבד על הרף התחתון שנקבע על ידי ביהמ"ש קמא, ולכך יש להוסיף את העובדה, שהודגשה בצדק על ידי הסנגור, לפיה אין מדובר במקרה רגיל של גניבת רכב, אלא במי שתפקידו התמצה

בקבלת הרכב הגנוב והעברתו לשטחים.

באשר לענישה בגדר המתחם, בצדק קבע בית המשפט קמא כי לא ניתן להסתפק בעונש מאסר המצוי בחלקו התחתון של המתחם, ומיקם את עונשו של המשיב באמצע המתחם, ואף למעלה מכך. מסקנה זו מתחייבת לנוכח עברו הפלילי המכביד של המשיב אשר לאורך עשרים השנים האחרונות הורשע פעם אחר פעם, ב-8 הזדמנויות שונות, בביצוע מגוון רחב של עבירות רכוש חמורות בעודו שוהה שלא כדין בתחומי מדינת ישראל. בין היתר הורשע לא פעם בעבירות בתחום הרכב, לרבות עבירות של גניבת רכב, בדומה לתיק הנוכחי. בגין הרשעות אלה ריצה תקופות מאסר לפרקי זמן ניכרים של 19, 22, 14, 18 ו-21 חודשים, כאשר בחלק מהמקרים הופעלו לחובתו מאסרים מותנים שהיו תלויים ועומדים נגדו. הרשעתו האחרונה הנה משנת 2014, אז נדון ל-30 חודשי מאסר, אשר כללו הפעלת מאסר מותנה, בגין צירוף של מספר אירועים מסוג זה.

מנגד, צדק בית המשפט קמא כאשר שקל לזכותו של המשיב את ההודאה המלאה, כבר בשלבים ראשוניים של ההליך, וכן את שיתוף הפעולה שלו עם צוות החקירה, אשר בא לידי ביטוי במסירת מידע על מעורב נוסף, שהחקירה בעניינו נמשכת גם היום. בנסיבות אלה, דומה כי העונש שהטיל בית המשפט קמא בגין האירוע הנוכחי, עונש של 18 חודשי מאסר בפועל, הנו עונש ראוי, המצוי בלבו של מתחם העונש ההולם ומשקף בצורה נאותה, גם אם מתונה, את האיזון המתחייב בין השיקולים לקולא ולחומרא.

לצד מסקנות אלה, סבורים אנו כי יש ממש בטענת המערערת לפיה לא הייתה במקרה זה הצדקה להפעיל את המאסרים המותנים בחפיפה לעונש שהושת. נזכיר כי במסגרת ההסדר שגובש בין הצדדים הוסכם כי שני המאסרים המותנים יופעלו בחופף זה לזה, ובית המשפט כיבד הסכמה זו, אך ככל שמדובר באופן הפעלת אותם מאסרים מותנים, ביחס לעונש שיוטל בגין המעשים שבכתב האישום, לא הייתה הסכמה, ואין מנוס מהמסקנה כי בית המשפט קמא שגה כאשר לא הורה על הפעלתם במצטבר לעונש המאסר שהטיל.

יפים בהקשר זה דברי בית המשפט העליון בע"פ 2336/16 **מזריב נ' מ"י** (14.12.17), אשר כאילו נכתבו על המשיב שבפנינו ומבהירים הנימוקים להצטברות המלאה של המאסרים המותנים, ודומה כי כל המוסיף גורע:

"זאת, נוכח הוראת סעיף 58 לחוק העונשין, על פיה ככלל, תקופת מאסר על תנאי תרוצה באופן מצטבר על פני התקופה שנקבעה לעונש מאסר בפועל, כאשר בית המשפט רשאי לסטות מכלל זה אך מטעמים שיירשמו. כך גם, ככל שגדלה מידת הזיקה בין העבירה הנוכחית לבין העבירה שבגינה הוטל עונש המאסר המותנה, כך תיטה הכף לטובת החלת ברירת המחדל של צבירת עונשים על פני החלתם בחופף (ראו גם: ע"פ 5974/13 מוחמד עודה נ' מדינת ישראל, פסקאות 12-14 (16.1.2014); ע"פ 8265/13 מלכאל נ' מדינת ישראל, פסקה נ"ח (10.3.2016)). בענייננו, לא נמצאו טעמים המצדיקים השתת העונשים באופן חופף, כחריג לכלל של הצטברות עונשים. אדרבה, נוכח עברו הפלילי של המערער והעובדה שלא בחל מלשוב לסורו בחלופ זמן מועט ביותר, חרף המאסרים המותנים אשר הוטלו עליו בגין ביצוע מעשים דומים בעבר אשר כשלו מלהרתיעו, נוטה הכף בבירור לכיוון ברירת המחדל של צבירת עונשים על פני החלתם באופן חופף

(ראו למשל: ע"פ 1880/14 עמאש נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (19.11.2014)). זאת גם נוכח העובדה שעונש המאסר על תנאי שנגזר על המערער לא מילא, וזאת בלשון המעטה, את תכליתו ההרתעתית (ע"פ 4716/12 מדינת ישראל נ' דטסה, פסקאות 21-22 (6.6.2013)). אשר על כן ובצירוף נסיבות העבירה הנוכחית, קיימים טעמים כבדי משקל להפעיל את עונשי המאסר על תנאי באופן מצטבר"

גם בענייננו לא נמצאו טעמים המצדיקים חפיפה כלשהי של התנאים שהופעלו לעונש המאסר. הודאתו של המשיב כבר נלקחה בחשבון לקולא בקביעת העונש בגדר המתחם, ואין כל הצדקה ל"כפל הנחות" בהקשר זה. הרשעתו הקודמת, בגינה הוטלו התנאים, כוללת גם עבירות דומות של גניבת רכב, ניסיון לגניבת רכב וכן כניסה לישראל שלא כחוק. עברו של המשיב מכביד ביותר ומאסרים על תנאי לא הביאו להרתעתו, לא בעבר ולא בהווה. לפיכך, ראוי היה להורות על הפעלת המאסרים המותנים, שהופעלו בחופף זה לזה, במצטבר לעונש המאסר שהוטל, ומשלא כך נעשה יש מקום להתערב ולתקן ליקוי זה בגזר הדין.

עוד מצאנו מקום, בשים לב לעבר המכביד, לטיב העבירות, למאסרים המותנים שהוטלו בעבר ולאפקטיביות הנמוכה שלהם, להחמיר במידת מה את עונשי המאסר המותנה שהוטלו על המשיב על ידי בית המשפט קמא, מתוך תקווה כי יהיה בהם הפעם כדי להרתיעו ולשנות מדרכיו.

לפיכך, יתקבל הערעור במובן זה שעונשי המאסר המותנה מת"פ 45439-05-14 יופעלו בחופף זה לזה, אך במצטבר לעונש המאסר בן 18 החודשים שהושת, **כך שבסך הכול ירצה המשיב עונש מאסר בפועל למשך 28 חודשים.**

באשר למאסרים המותנים שהושתו על ידי ביהמ"ש קמא, **הרי שהמאסר המותנה בגין עבירות רכוש מסוג פשע יעמוד על 9 חודשים ועונש המאסר המותנה בגין עבירות רכוש מסוג עוון יעמוד על 5 חודשים, ללא שינוי בתקופת התנאי שנקבעה.**

יתר חלקי גזר הדין, לרבות המאסר המותנה הנוסף שהוטל, יעמדו על כנם ללא שינוי.

ניתן היום, ט"ז סיוון תשע"ט, 19 יוני 2019, בהעדר הצדדים.

נאוה בכור, שופטת

חגי טרסי, שופט

מיכל ברנט, שופטת

